

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 marca 2016 r.

Pozycja 163

POSTANOWIENIE

z dnia 4 lutego 2016 r.

Sygn. akt Ts 250/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.K. w sprawie zgodności:

art. 15b ust. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1114, ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654, ze zm.) oraz art. 7 pkt 3 i art. 19 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654, ze zm.) z art. 2, art. 18, art. 32 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 i 2, art. 71 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w zakresie art. 7 pkt 3 i art. 19 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654, ze zm.).

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego z 20 lipca 2015 r. (data nadania) P.K. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1114, ze zm.; dalej: ustawa o świadczeniach rodzinnych) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 237, poz. 1654, ze zm.; dalej: ustawa zmieniająca z 2008 r.) oraz art. 7 pkt 3 i art. 19 ustawy zmieniającej z 2008 r. z art. 2, art. 18, art. 32 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 i 2, art. 71 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona na podstawie następującego stanu faktycznego. Decyzją prezydenta Miasta W. z lipca 2012 r. odmówiono skarżącemu prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w W. decyzją z października 2012 r. postanowiło utrzymać w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie organu I instancji. Skargę wniesioną na decyzję SKO Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. oddalił wyrokiem z maja 2013 r. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z lutego

2015 r. oddalił skargę kasacyjną skarżącego wniesioną od orzeczenia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Uprawnienie do wniesienia skargi konstytucyjnej skarżący wiąże z naruszeniem zasady równości w dostępie do świadczeń rodzinnych związanych z opieką okołoporodową (art. 32 w zw. z art. 18 i art. 71 ust. 1 Konstytucji). Do naruszenia tych praw doszło przez arbitralne wprowadzenie kryterium, tj. obowiązku zgłoszenia się do lekarza przed upływem dziesiątego tygodnia ciąży. Kryterium to jest bowiem – zdaniem skarżącego – nieuzasadnione żadnymi względami medycznymi, a jedynie fiskalnymi. Prowadzi tym samym do dyskryminacji kobiet, które ze względu na fakt urodzenia dziecka i karmienia piersią mają zaburzone cykle miesięczkowe i nie są w stanie – nawet przy szczególnej uwadze – zaobserwować stanu ciąży. Sytuacja ta narusza art. 71 ust. 1 Konstytucji, który nakazuje szczególną troską otaczać rodziny wielodzietne, gdyż najczęściej dla kobiet, które rodzą dzieci w krótkich odstępach czasu i karmią je piersią, dochowanie warunku uzależniającego przyznanie prawa do świadczenia z tytułu urodzenia dziecka od zgłoszenia się do lekarza przed upływem dziesiątego tygodnia ciąży jest trudne do spełnienia.

Niekonstytucyjność zaskarżonej regulacji upatruje zatem skarżący także w uzależnieniu przyznania prawa do świadczenia od zaistnienia warunku, którego spełnienie było w jego sytuacji niemożliwe. Jego żona w ciągu 9 lat urodziła siedmioro dzieci, a ostatnie dziecko – siedemnaście miesięcy po urodzeniu poprzedniego. Oznacza to, że początek ciąży przypadał na okres, w którym poprzednio urodzone dziecko miało osiem miesięcy i było naturalnie karmione, zaś u matki nie powróciły regularne cykle miesięczkowe. Okoliczności te sprawiły, że o siódmej ciąży rodzice dziecka dowiedzieli się w jej dwunastym tygodniu. Nie byli zatem w stanie spełnić wynikającego z ustawy warunku.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w postępowaniu przed Trybunałem w zakresie dotyczącym wstępnego rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji warunkiem przekazania skargi konstytucyjnej do merytorycznego rozpatrzenia jest wykazanie, że doszło do naruszenia konstytucyjnego prawa podmiotowego lub konstytucyjnej wolności wskutek wydania rozstrzygnięcia na podstawie kwestionowanej regulacji. Przedmiotem skargi konstytucyjnej skarżący uczynił zarówno przepis art. 15b ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą z 2008 r., jak i art. 7 pkt 3 i art. 19 ustawy zmieniającej z 2008 r. Wysunięte w skardze zarzuty kieruje jedynie przeciwko art. 15b ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Skarżący nie formułuje żadnych zarzutów przeciwko art. 19 ustawy zmieniającej z 2008 r., zgodnie z którym ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r., ani przeciwko art. 7 pkt 3 ustawy zmieniającej z 2008 r. Stosownie do tego ostatniego przepisu w art. 15b ustawy o świadczeniach rodzinnych dodaje się ust. 5-7 w brzmieniu: „5. Zapomoga, o której mowa w ust. 1, przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. 6. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim. Przepisy wydane na podstawie art. 9 ust. 8 stosuje się od-

powiednio. 7. Przepisu ust. 5 nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka”. Skarżący nie kwestionował we wniesionej skardze ani trybu potwierdzenia pozostawiania pacjentki pod opieką medyczną (art. 15b ust. 6), ani wyłączenia stosowania art. 15b ust. 5 do faktycznych lub prawnych opiekunów dziecka (art. 15b ust. 7).

Należy ponadto podkreślić, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego „badanie konstytucyjności ustawy nowelizującej po wejściu w życie wprowadzonych przez nią zmian jest właściwe jedynie wtedy, gdy zakwestionowanej regulacji stawiane są zarzuty proceduralne, dotyczące niedochowania właściwego trybu legislacyjnego. Jeżeli zaś wątpliwości podmiotu inicjującego postępowanie odnoszą się do *meritum* zmian wprowadzanych przez ustawę nowelizującą, przedmiotem kontroli powinna być ustawa nowelizowana (...)” (tak wyrok TK z 13 czerwca 2013 r., K 17/11, OTK ZU nr 5/A/2013, poz. 58; zob. także wyrok z 27 marca 2013 r., K 27/12, OTK ZU nr 3/A/2013, poz. 29 oraz postanowienie TK z 13 lutego 2013 r., P 25/10, OTK ZU nr 8/A/2013, poz. 122).

W związku z powyższym – na podstawie art. 49 w zw. z art. 36 ust. 3 i w zw. z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy o TK z 1997 r. – Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie art. 7 pkt 3 i art. 19 ustawy zmieniającej z 2008 r. W pozostałym zakresie skarga została przekazana do merytorycznego rozpoznania.